

Danskere

et halvgentlig Ulyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika...

Danskere udkommer hver Onsdag og Lørdag...

Bladet betales i Forstud. Beskjilling, Betaling, Adressforandring og alt andet angaaende Bladet adresseres...

Redaktør: Harald Jensen. Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

Danskere

Bliver sendt til Subskribenter, indtil udtryktelig Oplysning modtages af Udtagerne og al Sørd er betalt...

Naar Læsere henvender sig til Følt, der adreterer i Bladet, enten for at lade hos dem eller for at lade Oplysninger om det adreterede, bedes de altid omtale, at de lade Adressen i dette Blad...

Med Beklagelse maa vi bede vore Abonnenter om Undskyldning, for at "Danskere"s Onsdagsnummer kun er 4-sidigt...

Vi har antaget, at alle Læsere vilde hellere have en 4-sidigt "Dft." i Gange ugenlig end en 8-sidigt en Gang ugenlig...

Saa snart den gamle Presse er bleven erstattet med en ny, vil "Dft." selvfølgelig atter udkomme som hidtil...

Henry Dunant

Den barmhjertige Samaritan

I Kornaeh, midt inde i Schweiz, lever der en 73aarig stille Mand, hvis Navn ikke har faaet med spærrede Lipper i Landenes Krønike, men hvis Liv og Virken har været en tilfældig, sejt Kamp...

Det er Lægen Henry Dunant, den barmhjertige Samaritan.

Naar det stod Ony om de store Strategier og magtfulde Statsmænds Navne, som gavede Folkerus og national Begejstring, glemte man altid at nævne den Mand, der var Gæstherrens og den overvundne Fælleseje, som gik i Kræftens Fodspor og mennesketærlig stædte ud, det var den stigt.

Der eksisterer mange Menneker, som ikke kender Navnet Henry Dunant og hans Arbejde i det Humans Tjeneste, og selv i disse Dage, hvor hans Navn nævnes i Forbindelse med den nobelste Fredspræmie, tal man høre Følt udbrøde: "Hvem er i Grunden denne Henry Dunant?"

Det gaar med alle humane Foranstaltninger paa samme Maade; man vænner sig saa forbaevende hurtigt til dem og glemmer rent, at før Eiden maatte Mennekerne undvære dem. Det forekommer nu saa selvforstaaeligt, at sige og faarede Solbater pleses af en Stab af Sægeplejersker, at det hvide Flag med det røde Kors respekteres paa Valpladsen, og at Lægerne ikke kender Forskel paa de faarede Nationaliteter.

Det gaar med alle humane Foranstaltninger paa samme Maade; man vænner sig saa forbaevende hurtigt til dem og glemmer rent, at før Eiden maatte Mennekerne undvære dem. Det forekommer nu saa selvforstaaeligt, at sige og faarede Solbater pleses af en Stab af Sægeplejersker, at det hvide Flag med det røde Kors respekteres paa Valpladsen, og at Lægerne ikke kender Forskel paa de faarede Nationaliteter.

overfor den faarede Soldat, faaet Rod og faaet folkeretlig Guldighed.

Det stete ved Genferkonventionen 1864. I sin fulde Trøstesløshed viste de faarede Tilstand sig i Krigen 1859 mellem Østerrig og Frantrig-Sardinien.

Men netop i denne Krig begyndte den Mand's Virksomhed, hvem det stulde lyktes at nytte sit Navn uløseligt til et impoant Barmhjerterighedsværk. Henry Dunant er født den 8. Maj 1828 i Genf og har i sin Ungdom som Læge foretaget Rejser i fremmede Landsdele, paa hvilke han saa godt og i sin Nutommelse indprentede alt, hvad der var umenneskeligt og uærbødig.

Saa begav Dunant sig som 31aarig i 1859 til den italienske Krigsforplads og meldte sig straks efter Kræftens Udbrud som frivillig Fælleseje. Sit Kvarter slog han op i "Castiglione", ikke langt fra "Solferino", som snart stulde saa faa blodig en Verdenskamp. Her havde han for første Gang Fælleseje til af egen Erfaring at kende Slagmartsens Rædsler, og dette Syn bestyrede ham i den fæste Beslutning ikke at undse sig Raft eller No, før end Magterne havde indført almenlige Regler for Behandlingen af sige og faarede Soldater.

Hvor i de disse stulde gribes an, siger han selv, havde han i det Zjeblikke ikke Tid til at tænke paa, det frægtelige Stuepæl af de tallose faarede, som hjælpeløse ventede paa Døden, gjorde et dybt Indtryk paa ham, og det fuldstændig utilfredsstillende Materialer, der stod til Hospitalets Raadighed, lagde i den Grad Beflag paa hans Hænder og Hjerne, at han ingen Stund havde til at filosofere.

Sine Indtryk fra den italienske Krig har Dunant senere, 1862, famlet i en Bog, som han taler "Eine Erinnerung an Solferino", som blev oversat i de fleste europæiske Sprog. Dette lille Strift indeholdt Rimen til Genferkonventionen. Det ruller frægtelige Billeder op af Grusomhederne paa Slagmarten, og de stildrede Jammer-scener er vel egnede til at aabne Nationernes Blik for den uærbødige Behandling af Kræftens Ofre.

Der bestrides med en henfængelses Realisme og uden Effektiageri de udspekulerede Scener paa Hospitalet efter Slaget ved Seferino. Saarene var ved hede, Støv og Mangel paa Pleje bleve inficerede og smertede forførtelig; alle Dunster forpøstede Luften, og Lægerne stod med den frægtelige Besværlighed, at de ikke kunde hjælpe alle. Og stadig strømmede fra Slagmarten nye Tog af faarede ind til ham. Overalt sagte Dunant at hjælpe, trøste og lindre. Ved kolossale Anstængelser og behøvelsde Opfordringer lykkedes det ham at famle nogle Kvinder sammen, som stulde hjælpe og pleje, men saa af dem holdt ud.

I Slutningen af Vogen fremkommer Dunant saa med sin store Tante: den internationale Ambulance. Fra nu af lagde Henry Dunant hele sin Energi ind paa Udførelsen af sine Ideer i Præktis. Han rejste rundt og agiterede, og trods ringeagtede Spot, militære Forbomme og Misundelighed gik han stot fremad paa sin en Gang afflutne Vej.

"Genfer gemeinnützige Gesellschaft", en videnstabelig filantropist Forening i Dunants Fædelsby Genf, var den første, der tnsatte hans Ideer, og Aaret efter lykkedes det denne Forenings Formand Meunier og Dunant at ubvite Jndtaldelsen af en international Kongress i Genf. Dunant selv gjorde Rejsten til Berlin, Dresden, München, Wien, Paris og andre større Byer og vandt stadigt mere og mere Anerkendelse og Interesse for sine Planer.

Ved Dunants rætteløse Arbejde kom saa endelig den internationale Kongress i Genf i Stand. Den 26. Oktober 1863 aabnedes Forhandlingerne i Eiben, at den gamle Kræft med sine Grusomheder endnu levede højt i Magternes Besvidstshed. I Midten af det 19. Aarhundrede ansaa det endnu ikke alene for klogt, men ogsaa for Ret at gøre Fjenden saa megen Støde som mulig, henfægtelst og uden Respekt for den entelste Lidelse. Selv Privatmænd var næsten ganste rætteløse, saafarnt Kræftsligen blev tænkt.

naerer, det røde Kors paa et hvidt Armbånd.

Forbindelsen af Delegerede fra de forskellige Lande til internationale Kongresser, der nærmere stulde udarbejde bestemte Regler for Ambulancen. For Konferencen opløstes, ubtaltes dens dybeste Anerkendelse af Henry Dunants Virksomhed og utrættelige Energi i Mennekeshedens Tjeneste. Efter et forberedende Arbejde i de ovenfor omtalte Sektioner sammentraadte saa den 6. Juni 1864 i Genf den store Kongress af Staternes Delegerede og fra den 6. til den 22. Juni udarbejdedes den berømte Genferkonvention, der fik folkeretlig Autorisation og nu anerkendes af de fleste Nationer i og udenfor Europa.

Barmhjerterighedsens Fræne, det hvide Bannet med det røde Kors, vajer nu paa enhver Valplads.

Man stulde synes, at et saadant Livsværk havde forjænt ikke blot Anerkendelse, men ogsaa ligestrem Velsignning. Imidlertid har Henry Dunant lige til for saa Aar siden levet i stille Ensomhed paa en lille Villa i Kornaeh. Der var ingen Stat, der tænkte paa, at denne Ideens Stridsmand havde Kræft paa offentlig Erkendelighed; man var end ikke til Sinds at erstatte ham den Sum, 50,000 Fræns, som hans Barmhjerterighedsværk havde kostet ham. Først 1896 tog Petersborgkomiteen for det røde Kors paa den russiske Kejsers Indbefaling Initiativet til at udfærdige en aarlig Pension for Henry Dunant. Rusland som her Tyskland og Frantrig i Forfølt, stont disse Nationer maatte siges at staa i Værgesag til Genferkonventionens Stifter efter Krigen 1870, den første Krig, hvor egentlig Dunants store Virksomhed har frugtet.

I disse Dage tales der saa meget om, at den første Nobelste Fredspræmie paa 150,000 Kroner rimeligvis vil tilfalde Henry Dunant, og det paa staaes, at han er anbefalet af 39 Autoriteter.

Er ikke de 39 Autoriteters Andefaling overflødig, og veje ikke hans Livs Resultater, hans beledne Underværdning af sig selv og hans endnu manglende virkelige Anerkendelse mere i Værgtstaaen end Autoriteters nægtne Værdiering?

Henry Dunants hele Liv var et Fædelsværk, uden hverken Rationner og retoriske Indlæg. Den Mand, havde een stor Tante, een Jde, som var frugt i den Jord, som nu en Gang var givet. Er det ikke debrre Arbejde i Fredens Tjeneste, end højtlydende Utopier?

Den første Dampskibsart over Atlanterhavet.

Af et Brev fra Paris til "Hamburger Nachrichten" fal gengives følgende:

Dampskibsfælskabet "Compagnie Transatlantique"s næste Dampskib "Savoie" er velholden vendt hjem til Havre fra sin første Rejse til New York. Det statelige Skib har tilbagelagt Vejen i mindre end syv Dage, hvorved det har faaet de franske Ameritasjerses Retord.

Den franske Skibbygningsskuffi har ingenlunde faaet stille, siden det ovennævnte Dampskibsfælskab i Aaret 1864 sendte sin første Dampskib "Washington", en Sjuldamper, over Atlanten.

Sjette Kraft brugte fra Havre til New York og tilbage 1150 Tons Kul og løb 11 Knob. Det næste Skib, "France", som byggedes 1869, blev en Stue-dampskib, omendstønt af omtrent samme Bygningsmaade som det første. Det brugte med 3500 Sjette Kraft ligeledes 1150 Tons og løb 11,70 Knob. Derefter fulgte "Kormandie" (1883) med 6000 Sjette Kraft, 2350 Tons og 15,15 Knob, "Touraine" (1891), den første franske Dobbelstue-dampskib, med 12,000 Sjette Kraft, 3700 Tons Kul og 18,10 Knob, og nu "Savoie" (1901) med 22,000 Sjette Kraft, 5000 Tons Kul og en Gennemsnitshastighed af 20 Knob.

Man har i lang Tid været i Uvissheds om, hvem der egentlig har Eren af at have foretaget den første Dampskibsart over Atlanterhavet, og mange har tilfredet Engleberne den med Dampskibet "Sirius", som 1838 udførte Rejsten fra Cort til New York i sytten Dage. Nu har en fr. Brindeau, som er Borgerrepræsentant i Ehen Havre, i et Arktid fundet Breve, som staaer saft, at det er Amerikanerne, som først har faaet det Jndfald at benytte Dampen til at gennemtræde Atlanterhavet med. Af Brevene, som fr. Brindeau har offentliggjort i Bladet "Journal du Havre" fremgaar blandt andet følgende:

Det var i Aaret 1814, at en Kaptajn Rogers fra Savannah faattede den Plan at lade bygge en Dampskib og dermed tildejebringe regelmæssig Forbin-

delse mellem sin By og en europæisk Havn. Det lykkedes ham at faa nogle Kapitalister til at interessere sig for Planen, og disse lod bygge et Skib, der var opstillet som en tremastet Bart og egede en horisontal Mastine, som drev 2 Stoolshjul. Disse hjul var faalede konfruerede, at man med Letthed kunde stue dem af og lægge dem op paa Dækket. Skibet, som efter sit hjemfæd døbttes "Savannah", forlod den 26. Maj 1819 Savannah Havn og antom den 20. Juni til Liverpool. Af disse fem og tyve Dage havde Mastinen kun arbejdet de atten.

"Savannah" fremtalde en uhyre Ophidselse ved sin Opbussen paa den engelske Kyst. Man holdt det for et brandende Skib, og da det sejele igennem St. Georges-Kanalen, indjog det Kommandøren over en britisk Flaadeflision en dygtig Skæft. Han saa et Skib, som med fuldhaandig rebbede Sejl bevægede sig hurtigt fremad, og over hvis Dækket der svævede en tult, til Tider gloende Bæft, som saa ud til at stige op af Stormasten. Han troede ogsaa, at Skibet var i Brand, og sendte straks to Vaade med Mandstak og Slutningsredskaber til Hjælp. Men han indfaa snart sin Fælltagelse og sejele selv hen for at beundre Underværket. Ved Jndfællingen til Liverpool blev "Savannah" af en vældig Mennekesmængde modtaget med ubestridelig Begejstring. Hele Epen var paa Benene, i Fald de da ikke stod paa hovedet af Ophidselse. Kaptajn Rogers fejredes som en Helt. Borgemejeren afsendte ham til et festligt Optog. Handelskammeret gav en Festmiddag for ham, og der var Glæde og Uvigtighed uden Ende.

Dette Resultat havde Amerikanerne imidlertid ikke tilstræbt. Da de lagde de mange Penge sammen, haabede de, som praktiske Pankeer, at kunne gøre en god Forretning. De vidste, at Kejsers Aleksander 1. af Rusland nærede stor Interesse for Skibbygning; de regnede paa, at han vilde lade dem Vibunderstibat af for en høj Sum for at indlemme det i den russiske Marine, og derfor havde de ladet Kaptajnen forfatte sin Tur til Kronstad. Kejsers Aleksander havde allerede hørt om Fagen, og næppe saa Skibet fast, før han indtraf for at bese det. Han blev meget henrykt ved Synet af Skibet og udbød i høje Lovprisninger. Kaptajnen fik tilbedt en russisk Orden og blev behandlet som Kejsersens Gæst. Ved Afstedten utrede Kejseren, at han vilde give Amerikanerne et endnu langt større Værdi paa sin Interesse.

Forretningen var altsaa gjort; thi i hoob andet kunde vel dette haandgræbelige Værdi bestaa end et Kp af Skibet. Saaledes havde Aleksander imidlertid ikke ment det. Allerede næste Dag lod han gennem Marineministren tilfælle Kaptajn Rogers to i de kejserlige Arsenal lavede Antækerer og Erindring. "Haandgræbelige" var de rigtigt, de havde kun den Fæll, at de ikke kunde udmøntes.

Af den Henfægt, som Amerikanerne forbandt med "Savannah"s Ubrustning, fer man, at de selv ikke var klar over Foretagendets Betydning. De havde betragtet det som en Spetulation uden at ane, at det aabnede Portene for en Fremtid, i hvilken Havet var befæmt til fra en afstiffende Ræft imellem to Verdener at blive Broen imellem dem. Rigtigst blev "Savannah" ved sin Hjemkomst hist med Triumffrig, som dog ogsaa mere var et Udtryk for sportslig Tilfredsstillelse end Jndfægt i den Betydning, som denne Værdisejlskabs kunde rumme.

Skibets Egere var ikke tjent med denne Triumf; de vilde have i høert Fald en Del af Pengene tilbage, hvorfor de fulgte "Savannah" til en Skiberebet, som lod det ombygge til en Sejlbaad og sendte det til Long Island, hvor man snart tabte dets Spor. Det værdte for Reften flere Aar, før end man i Europa begreb og fulgte dette Eksempel. Men senere har den gamle Verden med Kampestrid indbenthet det forsæmte og langt overfløjet Amerika.

At helbrede en Førløstelse i een Dag. Brug Warner's White Wine of Tar Syrup, det bedste Høstemiddel paa Jorden. 25 og 50 Cents.

Stue-Ørgler til meget ned-satte Priser. Verdens første Musikforretning, Ebn & deah, tilbyder udsælede Ørgler for alt formåede Bægerer: Fine 20's og 25's Ørgler, for lare for 800, nu 500; Ørgler, som for lare for 75, nu 42,50. Ørgler, som for lare for 110 til højer Priser. Kræften som Ørgler er uret lare. Vi lever Dealer overalt. Bare Ørgler har mange nye Forbedringer og er lang de bedste. Skriv os eller Kataloget.

Lyon & Healy, CHICAGO, ILL.

X. Frimodt: Prædikener paa Kirkearets Son- og Helligdage trykte og utrykte, samlede af hans efter adte. Med Forfatterens Portræt. 527 Eider. Danisch Luth. Publ. House, Blair, Neb.

Domirion-Liniens hurtiggaende passager- og Post-Dampere EKSKURSIONER til det GAMLE LAND

Fra PORTLAND: "DOMINION" afaar den 23. Nov. Kl. 9 Form. "CAMBROMAN" afaar den 30. Nov. Kl. 9 Form.

Stor Jul-Ekskursion Fra Boston. "NEW ENGLAND"

afaar den 4. Dec. Kl. 3.30 Eftm. Køb Deres Billetter paa DOMINION-LINIEN, thi der erholder De alle moderne Bekvæmeligheder. For Kurs-listen, Priser og illustreret Pamflet skriv til vore Lokalgenter eller RICHARDS, MILLS & CO., GENERAL-AGENTER. 69 Dearborn Street, CHICAGO, ILL.

Standard Mfg. Co., Beekman St., P. O. Box 1179, N. Y. Dept. 152.

Det billigste Oplagshus i de Forenede Stater

Fra Fabrik til Familier er vor Forretningsplan. Køb inret, for de har let vore Værdier, eller taber de Penge.

Soo Brit Land!

I den danske Koloni paa "Soo" Banen I WARD COUNTY, NORD DAKOTA.

Over 600 Danske har taget Land i denne Koloni, udbalgt af Kirkefællesskabets Komite, og af disse har allerede de fleste boplat sig der. Endnu kan der faas godt Land til "Hømsstead" der.

Der tiltrænges danske Forretningsmænd i den nye By, "Horton" (Postville P. O.) i Settlementet.

Den 1ste og 3die Tirsdag i hver Maaned sælges paa de fleste Stationer billige Returbilletter til Landsjægere eller de tan faas fra Minneapolis til Landet ved at henvende sig til "Soo" Banens Landkontor.

Ligeledes haves Prærieland i Minnesota og Dakota, og billigt Stovland i Wisconsin og Michigan paa "Soo" Jernbanen. Lave Jernbanepreiser. — Skriv efter Landkort og illustrerede Forklaringer til

D. W. CASSEDAY, Land and Industrial Agent "Soo" Ry Minneapolis, Minn.

Den berømte Ideal Brød Maskine

er vel kendt i Danmark. Enhver Husmoder har Brug for en. Koster kun \$2.00. Maenter snelles.

Send \$2 med Money Order til H. P. Ekstrom & Co., 47 Grand Ave., CHICAGO.

Send \$2 med Money Order til H. P. Ekstrom & Co., 47 Grand Ave., CHICAGO.

Pianover og Orgler.

Kun mig mig Anbefaling til at give Oplagsmængder angaaende Priser og Betalingsbetingelser, og man skal finde, at ingen har bedre Betingelser til tilbudde. Optag nu! De fleste har de aller, Piano eller Orgel, Carl Hauand, Minneapolis Music Company, 66 Nicollet Avenue, Minneapolis, Minn.

Stort Støbegods-Udsalg.

\$45.00 Globe Steel Range 6-8 in., holes oven 17x21, Reservoir & high closet Plain no n. ckel. \$19.75

\$50.00 Globe Steel Range, 6-8 in., holes oven 18x21, Reservoir & high closet part nickel. \$23.75

\$60.00 Globe Steel Rang, 6-8 in., holes oven 18x21, Reservoir & high closet, full nickel. \$26.50

JUDSON A. TOLMAN CO., 46 LAKE ST. CHICAGO

40 Pund trykhalveret \$1 Sukker for \$1

Don't be fooled! Tak, the genuine, original ROCKY MOUNTAIN TEA Made only by Madison, Medicine Co., Madison, Wis. It keeps you well. Our trade mark cut on each package. Price, 25 cents. Never sold in bulk. Accept no substitutes. Ask your druggist.

FRU OLSEN'S VÆRDIFULDE SALVE.

Brugsanvisning. Smør lidt paa en indvendig og læg paa Mærket. Salges hos FRU OLSEN, 97 W. 20. st. PLYMOUTH, N. J. PRIS 25c.

Fru Olsens Salve er udmærket for brandsaar, bylder, gamle saar, eczema, skjøgsop, saare brystvorter og alle andre hudsygdomme. Til enhver, som indsender 25 cents i Frimærker, vil vi sende Salven frit.

Til enhver, som indsender 25 cents i Frimærker, vil vi sende Salven frit.

LIFE SIZE DOLL FREE

Girls can get this beautiful Life Size Doll absolutely Free for sending only four boxes of our Great Cold & Headache Tablets at 25 cents a box. Write today and we will send you the tablets by mail postpaid when sold send us the money \$1.00 and we will send you this Life Size Doll which is 24 inch high and can wear baby's clothes. Doll has an indestructible Head, Golden Hair, Blue Eyes, Brown Eyes, Kid Collared Body, a vivid Painted Beauty Face, Red Rosettes, Black Shoes, and a beautiful Dress. This is an exact reproduction of the finest hand painted French Doll, and will live in a child's memory long after childhood days have passed. Address: NATIONAL MEDICINE CO., Doll Dept. 363 L. New Haven, Conn.

Det største og mest komplette Fiske- og Østers Etablissement i Iowa. (Etableret 1876).

Feris- og Saltvands-Fisk. Østers og Celeri.

H. S. Vogt & Co. Værdere og Forhandlere. Davenport, Ia.